

การบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างภาครัฐ

การบันทึกบัญชี หมวดเจ้าหนี้ วัสดุ สินทรัพย์ถาวร และค่าเสื่อมราคา

17-18 September 2026

นายชัยนรินทร์ เศษสุวรรณบุรี
นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์หลัก 3 ด้าน เพื่อช่วยให้จำแนกหนี้สินถูกต้องและปิดบัญชีครบถ้วน

01

จำแนกรายการ

แยกสินทรัพย์ วัสดุ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินให้ถูกต้องตามสาระสำคัญของรายการ ไม่สับสนบัญชี

02

บันทึกถูกงวด

รับรู้รายการในงวดที่เกิดเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจจริง โดยไม่ยึดติดเฉพาะวันที่จ่ายเงินสด

03

ปิดบัญชีครบ

ตั้งเจ้าหนี้/ค้างจ่ายและบันทึกค่าเสื่อมราคาครบถ้วน พร้อมกระทบยอดกับทะเบียนคลังและสินทรัพย์

ผลลัพธ์ที่คาดหวังจากหลักสูตร (Expected Outcomes)

- ✓ จัดทำคู่บัญชีเดบิต-เครดิตสำหรับวัสดุ สินทรัพย์ และเจ้าหนี้ ได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐาน
- ✓ อธิบายเหตุผลทางเศรษฐกิจในการรับรู้วัสดุ/สินทรัพย์/ค่าใช้จ่าย แทนการบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทันทีที่ซื้อ
- ✓ ตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และเจ้าหนี้ที่ตกหล่นก่อนการปิดบัญชีสิ้นเดือนได้อย่างเป็นระบบ
- ✓ เชื่อมโยงข้อมูลยอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภททั่วไป (GL) กับคลังสินค้าแยกประเภท เจ้าหนี้ และทะเบียนสินทรัพย์ได้อย่างไร้รอยต่อ

3 กรอบมาตรฐานและนโยบาย พ.ศ. 2564-2568

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ (IPSAS-based)

กำหนดหลักการสำคัญในการรับรู้รายการ (Recognition) การวัดมูลค่า (Measurement) การจัดประเภทรายการ (Classification) และการนำเสนอข้อมูลในงบการเงิน เพื่อให้รายงานสะท้อนความเป็นจริงและสาระสำคัญทางเศรษฐกิจของหน่วยงานรัฐ มากกว่ารูปแบบทางกฎหมายหรือเอกสารการเบิกจ่ายเงินสดเพียงอย่างเดียว

เปรมายากรบัญชีภาครัฐ

แนวปฏิบัติทางบัญชีที่กระทรวงการคลัง/กรมบัญชีกลางกำหนด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกระดับถือปฏิบัติเป็นหลักเกณฑ์เดียวกัน สอดคล้องกับงบประมาณและระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS)

เอกสารอ้างอิงทางกฎหมายและคู่มือสำคัญ

มาตรฐานและเปรมายากรับบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564
(ใช้เป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับระบบบัญชีภาครัฐยุคปัจจุบัน)

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง อาคาร และอุปกรณ์
(หลักการสำคัญในการบันทึกมูลค่า และหักค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร)

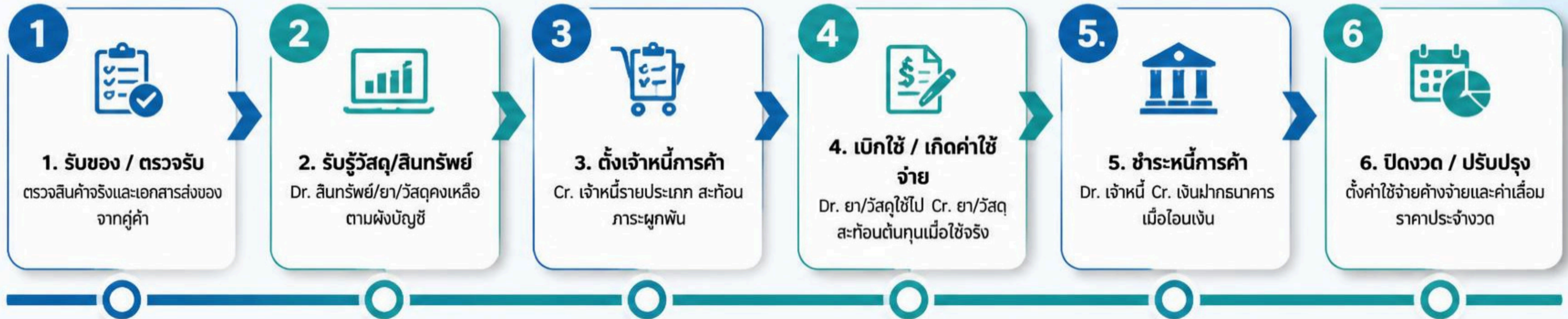
คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนรายการ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2568)
(อ้างอิงตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.3/ว 201 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2568)

ผังบัญชีมาตรฐานภาครัฐ และสรุปผังบัญชีที่เกี่ยวข้อง
(ผังบัญชีที่กรมบัญชีกลางประกาศใช้ในการเชื่อมโยงหมวดหมู่ในระบบปัจจุบัน)

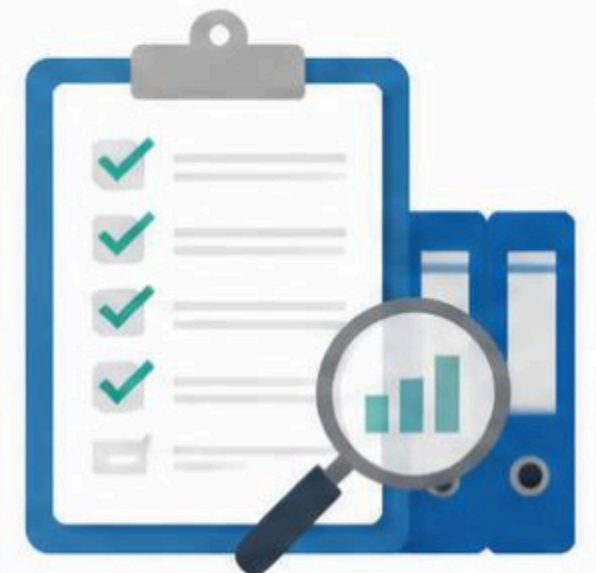

6 ขั้นตอนในวงจรบัญชีหมวดวัสดุและเจ้าหนี้ ต้องควบคุมตั้งแต่วันที่ตรวจรับจนถึงปิดงวด

จุดควบคุมคุณภาพที่ผู้ปฏิบัติงานต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ (Control Points):

- ✓ **วันที่รับรู้รายการทางบัญชี:** ต้องสัมพันธ์กับ วันที่รับของจริง/ตรวจรับตรวจสอบพัสดุ ไม่ใช่รอถึงยอดหรือบันทึกเฉพาะวันที่ได้รับวางบิล/จ่ายเงิน
- ✓ **ประเภทสินทรัพย์กับการใช้:** ประเภทการเบิกหรือการใช้งบประมาณ ต้องสอดคล้องกับความหมายและผังบัญชีที่กรมบัญชีกลางกำหนดอย่างแท้จริง
- ✓ **การกระทบยอดเจ้าหนี้:** ยอดคงเหลือเจ้าหนี้ในระบบ GL ต้องสม่ำเสมอในการกระทบยอดกับใบแจ้งหนี้ ทะเบียนคุม หรือใบรับมอบพัสดุรายตัว
- ✓ **การตรวจจบรายการตกหล่นก่อนปิดงวด:** ต้องทำการ ค้นหารายการที่ได้รับบริการหรือสินค้าแล้วแต่ยังไม่ได้รับใบแจ้งหนี้ เพื่อตั้งปรับปรุงค่าใช้จ่ายค้างจ่ายก่อนปิดงวดบัญชีทุกเดือน

ACCOUNTING FOR MEDICINE & MEDICAL SUPPLIES

แหล่งที่มาของสินทรัพย์

การได้มาหรือการได้รับวัสดุ

1

★ การจัดหาของหน่วยงาน:

การจัดซื้อ/จ้าง (เช่น ยา เวชภัณฑ์มีใช้ยา วัสดุอุปกรณ์
การแพทย์ไว้ใน วัสดุ วิทยาศาสตร์ วัสดุเกษตร
ยา วัสดุทันตกรรม วัสดุเภสัชกรรม วัสดุอื่น
สินทรัพย์การ)

2

★ การสนับสนุน:

การสนับสนุนจาก สำนักงานหลักประกัน สุขภาพ
แห่งชาติ องค์การเคสสัน หน่วยงานอื่น

3

★ การรับบริจาค:

การรับบริจาคยา หรือเวชภัณฑ์มีใช้ยา วัสดุอื่น
สินทรัพย์การ

ACCOUNTING FOR MEDICINE & MEDICAL SUPPLIES

การบันทึกบัญชี ยา จากการจัดหาของหน่วยงาน

เมื่อพัสดุตรวจรับยา หรือของเข้าคลัง

บันทึกการรับรู้รายการบัญชี

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ยา	100,000	
เจ้าหนี้ - ยา		100,000

หลักการและสาระสำคัญในการบันทึกบัญชี

★ การรับของเข้าคลัง:

เมื่อรับยาเข้าคลังให้รับรู้เป็น สินทรัพย์ ก่อน (เดบิต ยา) และตั้งหนี้สิน (เครดิต เจ้าหนี้-ยา) ทันที เพื่อสะท้อนว่าหน่วยงานมีสินค้าครอบครองและมีภาระผูกพันนี้เกิดขึ้นแล้ว ตามเอกสารการจัดซื้อ/จ้าง

★ การกระทบยอดคลังสินค้า:

ยอดคงเหลือในบัญชี 'ยา' ในสมุดแยกประเภททั่วไป (GL) เมื่อสิ้นงวด จะต้องกระทบยอดได้กับ ทะเบียนคุมคลังยา และ ผลตรวจนับสินค้าจริง

ผลสำคัญ: สินทรัพย์และหนี้สินต้องรับรู้พร้อมกัน และยอดยาในบัญชีต้องกระทบยอดกับคลังสินค้าและผลตรวจนับจริง

GENERAL MEDICAL SUPPLIES & OTHER MATERIALS

การบันทึกบัญชีวัสดุ จากการจัดหาของหน่วยงาน

เมื่อพัสดุตรวจรับวัสดุอื่นเข้าคลัง

เมื่อพัสดุตรวจรับวัสดุอื่นเข้าคลัง

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
วัสดุตามประเภท	80,000	
เจ้าหนี้ - วัสดุตามประเภท		80,000

💡 วิเคราะห์ยอดคงเหลือทางบัญชี:

พัสดุซื้อวัสดุ 80,000 บาท พาสุดตรวจรับวัสดุเข้าคลังทันที จัดทำเอกสารจัดซื้อ/จ้าง
ส่งข้อมูลให้บัญชีรับรู้สินทรัพย์

การจำแนกหมวดวัสดุอื่น ๆ

- วัสดุสำนักงาน: เช่น กระดาษ ปากกา แฟ้มเอกสาร อุปกรณ์เครื่องเขียน
- วัสดุงานบ้านงานครัว: เช่น น้ำยาทำความสะอาด ถูขยี้ สบู่เหลว ผ้าเช็ดมือ
- วัสดุก่อสร้าง/ไฟฟ้า: เช่น ไขควง น็อต ตะปู เทปพันสายไฟ อะไหล่สแตนดาร์ด
- วัสดุคอมพิวเตอร์ / ไอที: เช่น หมึกพิมพ์ เม้าส์ คีย์บอร์ด แฟลชไดรฟ์ สายเคเบิล
- วัสดุเครื่องแต่งกาย: เช่น หมึกพิมพ์ เม้าส์ คีย์บอร์ด แฟลชไดรฟ์ สายเคเบิล
- วัสดุบริโภค: เช่น หมึกพิมพ์ เม้าส์ คีย์บอร์ด แฟลชไดรฟ์ สายเคเบิล

กรณี รับยา/เวช/วัสดุอื่นๆ รับสนับสนุน / ยายืมระหว่างกัน

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ยา/เวช/วัสดุอื่นๆ (ตามประเภท)	XXXX	
รายได้สนับสนุนยาและอื่นๆ (4301020102.106)		XXXX

การได้มาหรือการได้รับวัสดุ

- ★ การสนับสนุน: การสนับสนุนจาก สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
องค์การเภสัช หน่วยงานอื่น
- ★ การรับบริจาค: การรับบริจาคยา หรือเวชภัณฑ์มีใช้ยา วัสดุอื่น สิ้นทรัพย์ถาวร

กรณี รับยา VMI (ยาวัณโรค,ยาต้านไวรัส) จาก สปสช./องค์การเภสัช

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ยา/วัสดุการแพทย์	XXXX	
รายได้กองทุน UC เฉพาะโรคอื่น (4301020105.222)		XXXX

กรณี รับบริจาคสิ้นทรัพย์

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ยา/วัสดุการแพทย์/สิ้นทรัพย์	XXXX	
รายได้จากการรับบริจาคสิ้นทรัพย์อื่น		XXXX

ACCOUNTING FOR MEDICINE & MEDICAL SUPPLIES

การบันทึกบัญชียาสนับสนุน/การรับบริจาคสินทรัพย์

● กรณี รับยา/เวช/วัสดุอื่นๆ รับสนับสนุน / ยายืมระหว่างกัน

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ยา/เวช/วัสดุอื่นๆ (ตามประเภท)	xxxx	
รายได้สนับสนุนยาและอื่นๆ (4301020102.106)		xxxx

● กรณี รับยา VMI (ยาวัคซีน,ยาต้านไวรัส) จาก สปสช./องค์การเภสัช

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ยา/วัสดุการแพทย์	xxxx	
รายได้กองทุน UC เฉพาะโรคอื่น (4301020105.222)		xxxx

● กรณี รับ วัคซีน (อาจรวมอยู่ใน VMI ที่คีย์เบิกในโปรแกรม) จาก สปสช./องค์การเภสัช

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ยา	xxxx	
รายได้กองทุน PPอื่น (4301020105.228)		xxxx

● กรณี รับบริจาคสินทรัพย์

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ยา/วัสดุการแพทย์/สินทรัพย์	xxxx	
รายได้จากการรับบริจาคสินทรัพย์อื่น		xxxx

ความหมายของสินทรัพย์ถาวร และสินทรัพย์ที่ต้องคำนวณค่าเสื่อมราคา

“สินทรัพย์ถาวร
คือรากฐานของการให้บริการ
ที่ยั่งยืนของโรงพยาบาล”

ความหมายของสินทรัพย์ถาวร

สินทรัพย์ถาวร หมายถึง ทรัพยากรที่หน่วยงานมีไว้
เพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือให้บริการ ซึ่งคาดว่าจะให้ประโยชน์
ในการดำเนินงานมากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี
และเป็นรายการที่เข้าเกณฑ์การรับรู้เป็นสินทรัพย์
ตามนโยบายการบัญชีของหน่วยงาน

ลักษณะสำคัญของสินทรัพย์ถาวร

1

มีไว้ใช้ในการดำเนินงาน
ไม่ใช่เพื่อขายตามปกติ

2

ให้ประโยชน์ในอนาคต
ใช้ในการให้บริการหรือสนับสนุน
ภารกิจของโรงพยาบาล

3

ใช้งานมากกว่า 1 รอบบัญชี
มีอายุการใช้งานต่อเนื่อง

4

เข้าเกณฑ์การรับรู้เป็นสินทรัพย์
พิจารณาตามมาตรฐานและ
นโยบายการบัญชีที่หน่วยงานใช้

ตัวอย่างสินทรัพย์ถาวรในโรงพยาบาล

ครุภัณฑ์การแพทย์

- เครื่องเอกซเรย์
- เครื่อง Ultrasound
- เครื่องช่วยหายใจ

ครุภัณฑ์สำนักงาน

- คอมพิวเตอร์
- เครื่องพิมพ์
- โต๊ะ/เก้าอี้ที่เข้าเกณฑ์

สิ่งก่อสร้าง

- อาคารผู้ป่วย
- อาคารบริการ
- ระบบสาธารณูปโภคที่เข้าเกณฑ์

! จุดสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานต้องเข้าใจ

“ชื่อของราคาแพง” ≠ “เป็นสินทรัพย์ถาวรเสมอไป”

ต้องพิจารณา ลักษณะการใช้งาน + อายุการใช้งาน + เกณฑ์มูลค่า
+ นโยบายการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

เมื่อรับรู้เป็นสินทรัพย์แล้ว ต้องพิจารณา

วันที่พร้อมใช้งาน

อายุการใช้งาน

มูลค่าคงเหลือ
(ถ้ามี)

วิธีคิดค่าเสื่อมราคา

ตัวอย่าง

เครื่อง Ultrasound
ราคา 1,200,000 บาท
ใช้งานในการตรวจรักษาผู้ป่วย
ใช้งานต่อเนื่องหลายปี
→ เข้าเกณฑ์เป็นสินทรัพย์
→ จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สิน
→ คำนวณค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งาน

สูตรค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง

ค่าเสื่อมราคาต่อปี = $\frac{\text{ราคาทุน} - \text{มูลค่าคงเหลือ}}{\text{อายุการใช้งาน}}$

ตัวอย่าง ราคาทุน 1,200,000 บาท อายุใช้งาน 10 ปี
และไม่มีมูลค่าคงเหลือ

ค่าเสื่อมราคา = $1,200,000 \div 10 = 120,000$ บาท/ปี
หรือ 10,000 บาท/เดือน

“การจัดประเภทและการคำนวณค่าเสื่อมราคาอย่างถูกต้อง
ช่วยให้รายงานการเงินสะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของหน่วยงาน”

อ้างอิง

- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564
- คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2568) ของกรมบัญชีกลาง

บัญชีโปร่งใส
บริการประชาชน
อย่างยั่งยืน

เกณฑ์การรับรู้รายการเป็นสินทรัพย์ถาวรทางบัญชี

4 CRITERIA

- ✓

การควบคุมทรัพยากร

ตัวอย่างนี้เน้นให้เห็นว่า 'การใช้สิทธิประโยชน์พัสดุ' (เบิกใช้) เป็นตัวกำหนดค่าใช้จ่ายจริงในงวด ไม่ใช่รอการจ่ายเงินสดออกจากธนาคาร
- ✓

ประโยชน์เชิงบริการในอนาคต

ตัวอย่างนี้เน้นให้เห็นว่า 'การใช้สิทธิประโยชน์พัสดุ' (เบิกใช้) เป็นตัวกำหนดค่าใช้จ่ายจริงในงวด ไม่ใช่รอการจ่ายเงินสดออกจากธนาคาร
- ✓

การวัดมูลค่าที่น่าเชื่อถือ

ตัวอย่างนี้เน้นให้เห็นว่า 'การใช้สิทธิประโยชน์พัสดุ' (เบิกใช้) เป็นตัวกำหนดค่าใช้จ่ายจริงในงวด ไม่ใช่รอการจ่ายเงินสดออกจากธนาคาร
- ✓

อายุการใช้งานยาวนาน

ตัวอย่างนี้เน้นให้เห็นว่า 'การใช้สิทธิประโยชน์พัสดุ' (เบิกใช้) เป็นตัวกำหนดค่าใช้จ่ายจริงในงวด ไม่ใช่รอการจ่ายเงินสดออกจากธนาคาร

ตัวอย่างการรับรู้และคู่บัญชีเครื่องมือแพทย์

ตัวอย่างสินทรัพย์ถาวร: เครื่องมือแพทย์มูลค่า 1,200,000 บาท เครื่องคอมพิวเตอร์/อุปกรณ์ระบบ 150,000 บาท เครื่องปรับอากาศ 90,000 บาท ต้องรับรู้มูลค่าสินทรัพย์ทันที ณ วันที่มีการส่งมอบและตรวจรับพัสดุเรียบร้อยแล้ว

 หน้าที่สำคัญ: ต้องจัดทำทะเบียนสินทรัพย์คุมตัวเครื่องมือแพทย์นี้ทันทีเพื่อเป็นระบบฐานข้อมูลรองรับการคำนวณค่าเสื่อมราคา การปรับปรุงมูลค่า การโอน หรือการตัดจำหน่ายในอนาคต

การบันทึกเมื่อตรวจรับพัสดุสินทรัพย์ถาวร

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์	1,200,000	
เจ้าหนี้ - ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์		1,200,000

การบันทึกบัญชีสินทรัพย์ถาวร

(รับรู้ – การได้มา – การใช้งาน – การตัดจำหน่าย/จำหน่าย)

“สินทรัพย์ถาวร
คือรากฐานของการให้บริการ
ที่ยั่งยืนของโรงพยาบาล”

1 ความหมาย

สินทรัพย์ถาวร หมายถึง ทรัพยากรที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือให้บริการ ซึ่งคาดว่าจะให้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี และเป็นรายการที่เข้าเกณฑ์การรับรู้เป็นสินทรัพย์ตามนโยบายการบัญชีของหน่วยงาน

2 หลักเกณฑ์การรับรู้เป็นสินทรัพย์ถาวร

1 มีไว้ใช้ในการดำเนินงาน ไม่ใช่เพื่อขายตามปกติ

2 ให้ประโยชน์ในอนาคต สนับสนุนภารกิจของหน่วยงาน

3 ใช้มากกว่า 1 รอบบัญชี มีอายุการใช้งานต่อเนื่อง

4 เข้าเกณฑ์การรับรู้เป็นสินทรัพย์ ตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชี

3 ตัวอย่างสินทรัพย์ถาวรในโรงพยาบาล

ครุภัณฑ์การแพทย์

- เครื่องเอกซเรย์
- เครื่อง Ultrasound
- เครื่องช่วยหายใจ

ครุภัณฑ์สำนักงาน

- คอมพิวเตอร์
- เครื่องพิมพ์
- โต๊ะ/เก้าอี้ที่เข้าเกณฑ์

สิ่งก่อสร้าง

- อาคารผู้ป่วย
- อาคารบริการ
- ระบบสาธารณูปโภค

ยานพาหนะ

- รถพยาบาล
- รถยนต์ราชการ

5 การจำหน่าย/ตัดจำหน่าย

รายการ	เดบิต (บาท)	เครดิต (บาท)
1. ค่าสะสมค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร	XXX	-
2. ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร	XXX	-
3. สินทรัพย์ถาวร	-	ราคาทุน

กรณีจำหน่าย/สูญหาย/ชำรุด

- ตัดบัญชีสินทรัพย์ออกจากระบบ
- บันทึกขาดทุน/กำไร จากการจำหน่าย
- ปรับปรุงทะเบียนคุมทรัพย์สิน

4 ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

4.1 รับรู้สินทรัพย์จากการซื้อ (เงินสด/เช็ค)

รายการ	เดบิต (บาท)	เครดิต (บาท)
1. ครุภัณฑ์การแพทย์ (เครื่อง Ultrasound)	1,200,000	-
2. ภาษีซื้อ (ถ้ามี)	84,000	-
3. เงินสด/เงินฝากธนาคาร	-	1,284,000

หมายเหตุ

- กรณีมีภาษีซื้อ สามารถขอคืนภาษีได้
- ราคาทุนรวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องจนกว่าจะพร้อมใช้งาน

4.2 รับรู้สินทรัพย์จากการก่อสร้าง/ปรับปรุง (งานระหว่างก่อสร้าง)

รายการ	เดบิต (บาท)	เครดิต (บาท)
1. งานระหว่างก่อสร้าง	5,000,000	-
2. ภาษีซื้อ (ถ้ามี)	350,000	-
3. เจ้าหนี้/เงินฝากธนาคาร	-	5,350,000

หมายเหตุ

- เมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จและพร้อมใช้งาน ให้โอนจาก “งานระหว่างก่อสร้าง” ไปยัง “สินทรัพย์ถาวร”

4.3 ค่าเสื่อมราคาประจำปี

รายการ	เดบิต (บาท)	เครดิต (บาท)
1. ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร	120,000	-
2. ค่าสะสมค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร	-	120,000

หมายเหตุ

- คำนวณตามอายุการใช้งานและวิธีการคำนวณที่กำหนด
- บันทึกเป็นรายเดือน/รายปี

ข้อควรระวัง

- ✓ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจัดซื้อ/ก่อสร้างให้ครบถ้วน
- ✓ กำหนดอายุการใช้งานและมูลค่าคงเหลือให้เหมาะสม
- ✓ ตรวจสอบการกระทบยอดกับทะเบียนคุมสินทรัพย์
- ✓ ทบทวนค่าเสื่อมราคาอย่างสม่ำเสมอ

“บันทึกถูกต้อง สะท้อนความจริง
เพิ่มความเชื่อมั่น
ในการบริหารการเงิน”

ความหมาย

การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร คือ การนำสินทรัพย์ถาวรออกจากบัญชี เนื่องจากไม่สามารถใช้งานได้ หรือหมดสภาพ หรือมีเหตุผลอื่นตามระเบียบของหน่วยงาน โดยต้องบันทึกบัญชีเพื่อลดมูลค่าของสินทรัพย์และรับรู้ผลขาดทุนจากการตัดจำหน่าย

ตัวอย่างเหตุผลในการตัดจำหน่าย

- ✓ ชำรุด เสียหาย ไม่สามารถซ่อมแซมได้
- ✓ หมดอายุการใช้งาน
- ✓ เปลี่ยนทดแทนด้วยสินทรัพย์ใหม่
- ✓ สูญหาย / ถูกขโมย
- ✓ จำหน่ายออกจากหน่วยงาน

ขั้นตอนการบันทึกบัญชี

1

ตรวจสอบสาเหตุและเอกสารประกอบ

- รายงานการตรวจสอบ
- บันทึกขออนุมัติ
- หลักฐานการจำหน่าย

2

คำนวณมูลค่าทางบัญชีและค่าเสื่อมราคาสะสม

- ราคาทุน
- ค่าเสื่อมราคาสะสม
- มูลค่าตามบัญชี

3

บันทึกบัญชีตัดจำหน่ายสินทรัพย์

- เดบิต ค่าเสื่อมราคาสะสม และ/หรือ ค่าใช้จ่ายจากการตัดจำหน่าย
- เครดิต สินทรัพย์ถาวร

4

รับรู้ผลขาดทุนจากการตัดจำหน่าย

- เดบิต ค่าใช้จ่ายจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์
- เครดิต สินทรัพย์ถาวร (มูลค่าตามบัญชี)

5

บันทึกจำหน่ายออกจากทะเบียนคุมสินทรัพย์

- ปรับปรุงทะเบียนคุมและทำเอกสารจำหน่าย

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

กรณี : ตัดจำหน่ายเครื่องคอมพิวเตอร์ (ชำรุด)

ราคาทุน	50,000 บาท
ค่าเสื่อมราคาสะสม	35,000 บาท
มูลค่าตามบัญชี	15,000 บาท

ได้รับอนุมัติให้ตัดจำหน่าย เนื่องจากชำรุดไม่สามารถซ่อมได้

ลำดับ	รายการบัญชี	เดบิต (บาท)	เครดิต (บาท)
1	ค่าเสื่อมราคาสะสม - คอมพิวเตอร์	35,000	-
	ค่าใช้จ่ายจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์	15,000	-
	สินทรัพย์ถาวร - คอมพิวเตอร์	-	50,000
2	(ปรับปรุงทะเบียนคุมสินทรัพย์)	-	50,000

ข้อควรระวัง

- ✓ ต้องมีเอกสารประกอบการตัดจำหน่ายครบถ้วนและได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ
- ✓ ตรวจสอบค่าเสื่อมราคาสะสมให้ถูกต้อง
- ✓ บันทึกบัญชีให้สอดคล้องกับประเภทของสินทรัพย์และเหตุผลในการตัดจำหน่าย
- ✓ ปรับปรุงทะเบียนคุมสินทรัพย์ให้เป็นปัจจุบัน

“การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร ต้องมีหลักฐานชัดเจน บันทึกบัญชีถูกต้อง และปรับปรุงทะเบียนคุมให้เป็นปัจจุบัน”

อ้างอิง

- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2564
- คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2568) ของกรมบัญชีกลาง

LIABILITY RECOGNITION RULES

หนี้สินและการผูกพัน

การตั้งเจ้าหนี้เมื่อตรวจรับ และการชำระหนี้ในระบบ

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ยา / วัสดุการแพทย์ (สินทรัพย์)	250,000	
เจ้าหนี้ค่ายา / วัสดุการแพทย์ (หนี้สิน)		250,000
เจ้าหนี้ค่ายา / วัสดุการแพทย์ (ลดยอดหนี้)	250,000	
เงินฝากธนาคาร (ลดสินทรัพย์กระแสรายวัน)		250,000

หลักการสำคัญ: หนี้สินเกิดจากการผูกพันเชิงเศรษฐกิจ

หนี้สินต้องบันทึกรับรู้เมื่อ เกิดการผูกพันในอดีตที่ส่งผลให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรในอนาคต (ตรวจรับของเสร็จสิ้น) ไม่ใช่รอให้มีการจ่ายเงินสดออกจากบัญชีหรือโอนเงินผ่านระบบ GFMIS

จุดตรวจความถูกต้องบัญชีเจ้าหนี้รายตัว (AP Audit checklist):

- ✓ ตรวจสอบชื่อคู่ค้า / รหัสคู่ค้า / เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอย่างถูกต้องตรงตามสัญญา
- ✓ คุมเลขที่ใบแจ้งหนี้ (Invoice Number) ป้องกันการนำเข้าซ้ำซ้อนในงวดเดียวกัน
- ✓ เทียบจำนวนเงินในบัญชีแยกประเภท GL ให้ตรงกับใบส่งของจริง/ใบตรวจรับพัสดุ
- ✓ จัดทำรายงานวิเคราะห์อายุเจ้าหนี้ค้างนาน (AP Aging) และรายงานกระทบยอดทะเบียณคุมกับ GL ทุกสิ้นงวด

การวิเคราะห์รายการเจ้าหนี้อื่นและค่างานบริการ 5 เอกสารสำคัญ ช่วยป้องกันหนี้สินต่ำกว่าความเป็นจริง

การบันทึกรายการเจ้าหนี้รายประเภท

★ เจ้าหนี้วัสดุอื่น ๆ:

เมื่อตรวจรับวัสดุที่ไม่ใช่ยา/
เวชภัณฑ์ ให้ลดยอดพัสดุนำเข้า
(เดบิต วัสดุรายประเภท /
เครดิต เจ้าหนี้ตามประเภท)
อิงตามวันที่ใบตรวจรับ

★ เจ้าหนี้ค่าจ้างเหมาบริการ:

เมื่อได้รับบริการครบถ้วน เช่น
จ้างทำความสะอาด จ้างเหมาไอที
ให้รับรู้ต้นทุนค่าจ้างทันที
(เดบิต ค่าใช้จ่ายตามประเภท /
เครดิต เจ้าหนี้ - อื่น

★ เจ้าหนี้ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์:

ซ่อมแซมเพื่อรักษาสภาพให้
สามารถใช้งานได้ตามปกติ
(เดบิต ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา
/ เครดิต เจ้าหนี้ตามประเภท)
ณ วันที่ตรวจรับงานแล้วเสร็จ

5 ชุดเอกสารสำคัญที่ต้องตรวจสอบก่อนตั้งบัญชี:

1. สัญญาจ้าง หรือ ใบสั่งซื้อ/สั่งจ้าง (PO): ใช้ยืนยันขอบเขต
ของงาน ราคา และเงื่อนไขการส่งมอบที่ตกลงกัน

2. ใบส่งมอบงาน หรือ ใบส่งของคู่ค้า: หลักฐานการปฏิบัติ
หน้าที่และส่งมอบชิ้นงานจากคู่ค้า

3. ใบตรวจรับพัสดุ / คณะกรรมการตรวจรับ: เอกสารสำคัญ
ทางกฎหมายภาครัฐที่ชี้มูลว่ากระบวนการตรวจรับเรียบร้อยแล้ว

4. ใบแจ้งหนี้ / ใบวางบิลจากผู้ขาย: ระบุดอกเงินสะสม เลขที่
เอกสาร และระยะเวลาเครดิตการชำระหนี้

5. หลักฐานการปฏิบัติงานจริง (ถ้ามี): เช่น ภาพถ่ายการซ่อม
แผ่นรายงานสรุปงาน รายงานความก้าวหน้าโครงการ

การวิเคราะห์สาระสำคัญของรายจ่าย ช่วยจำแนกค่าซ่อมบำรุงออกจากรายจ่ายเพิ่มประโยชน์สินทรัพย์

ค่าใช้จ่าย (Expense)

ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา

VS

สินทรัพย์ (Asset)

รายจ่ายที่เพิ่มสมรรถนะ/อายุ

การซ่อมแซมบำรุงรักษา (รักษาสภาพ)

มุ่งหวังให้สามารถ กลับคืนสู่สภาพการทำงานที่ปกติตามเกณฑ์เดิม ไม่ได้เพิ่มสมรรถนะให้ดีกว่าโครงเดิม เช่น

- เปลี่ยนอะไหล่พัดลมแอร์ที่ชำรุดเสียหาย
- ซ่อมแซมระบบไฟฟ้าแสงสว่างในตึก
- ล้างบำรุงรักษาเครื่องยนต์รถพยาบาลตามรอบระยะเวลา

บันทึกเป็น 'ค่าใช้จ่าย' กันที่แบบทำโรงกลยุบ/รายได้แผ่นดิน

การปรับปรุงใหญ่ (เพิ่มอายุ/สมรรถนะ)

ส่งผลให้ สินทรัพย์มีอยู่การใช้งานยาวนานขึ้น หรือสมรรถภาพเพิ่มขึ้นซึ่งกับเป็นสารสำคัญ (มูลค่าเพิ่มอย่างชัดเจน) เป็น

- การปรับปรุงโครงสร้างตึกเพื่อเพิ่มพื้นที่บริการคนไข้มากขึ้น

บันทึกเพิ่มมูลค่าเป็น 'สินทรัพย์ถาวร' (Capitalized)

ปรับปรุงค่าจ้าง ณ สิ้นเดือน เพื่อบันทึกค่าใช้จ่ายให้ตรงตามงวดบัญชีที่เกิดขึ้นจริง

ก.ค.

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายหรือบริการที่เกิดขึ้นและหน่วยงานได้รับประโยชน์แล้วในงวดปัจจุบัน แต่ยังไม่มีการจ่ายชำระเงิน และหรือยังไม่ได้รับใบแจ้งหนี้อย่างเป็นทางการจากผู้ให้บริการ ณ วันสิ้นงวดบัญชี เช่น เงินเดือน/ค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราว

จ้างทำความสะอาดอาคารโรงพยาบาลในเดือนกรกฎาคม มูลค่า 60,000 บาท ได้รับเอกสารแจ้งหนี้และเบิกจ่ายเงินสดในเดือนสิงหาคม

- สิ้นเดือนกรกฎาคม: ต้อง ปรับปรุงตั้งค่าง่าย เป็นค่าใช้จ่ายงวด ก.ค.
- ในเดือนสิงหาคม: บันทึก ลดหนี้สินค่าง่าย และเครดิตลดยอดธนาคาร

ส.ค.

ส.ค.

UTILITY ACCRUALS & ESTIMATION LOGIC

ปรับปรุงค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย ตามปริมาณการใช้จริง ช่วยสะท้อนต้นทุนงวดปัจจุบัน

การบันทึกประมาณการค่าสาธารณูปโภคค้างจ่ายสิ้นเดือน

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ค่าไฟฟ้า (ค่าใช้จ่ายงวด ก.ค.)	xxx	
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย (หนี้สินงวด ก.ค.)		xxx

- แนวทางการประมาณการสาธารณูปโภคอย่างเป็นระบบ
- ✓ **ค่าไฟฟ้าประจำเดือน:** ประมาณการจาก ข้อมูลการใช้พลังงานจริง (จดหน่วยมิเตอร์ สรุปหน่วยที่ใช้คูณอัตราเฉลี่ย) หรืออิงตามยอดบิลของเดือนก่อนหน้าเป็นหลักฐานใกล้เคียง
 - ✓ **ค่าน้ำประปาประจำเดือน:** คำนวณตามช่วงเวลาและระยะเวลาการใช้บริการจริงในงวด แม้เอกสารแจ้งหนี้ของเดือนปัจจุบันจะออกล่าช้าในเดือนถัดไป
 - ✓ **ค่าโทรศัพท์และระบบสื่อสาร:** ตั้งปรับปรุงค้างจ่ายโดยอิงตามรอบบิลและบริการที่ได้รับถึงวันสิ้นงวดบัญชี เพื่อความครอบคลุม
- **หลักคิดสำคัญ:** ยึดสาระของเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่ใช้บริการจริงในงวดนั้น ๆ เป็นหลัก ไม่ได้อิงกับความช้า-เร็วของบิลกระดาษ

6 รายการตรวจสอบใน Checklist ปิดบัญชีสิ้นเดือน ช่วยคุณภาระต้นทุนตกหล่นเป็นศูนย์

ลำดับ	หัวข้อการตรวจสอบพัสดุและเจ้าหนี้	วัตถุประสงค์และผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง
1	รับสินค้า/ตรวจพัสดุเรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่ได้ตั้งเจ้าหนี้	ตรวจสอบยอดรับพัสดुकงเหลืองวดปนกับเจ้าหนี้ ปรับปรุงตั้งเจ้าหนี้ให้ครบ
2	งานบริการ/สัญญาจ้างเหมาที่แล้วเสร็จ แต่ยังไม่ได้รับใบแจ้งหนี้/วางบิล	บันทึกตั้งเป็นค่าใช้จ่ายค้างจ่ายในระบบ เพื่อป้องกันหนี้สินต่ำเกินจริง
3	ค่าสาธารณูปโภคไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ ตามหน่วยที่ใช้งานจริง	ประมาณการยอดการใช้จริงเพื่อปรับปรุงค้างจ่ายให้ครอบคลุมตามระยะเวลา
4	พัสดुकงเหลือจากการซื้อจัดหา และรายการเบิกใช้ในงวด	ตรวจนับจำนวนคงเหลือจริง และบันทึกบัญชีวัสดุใช้ไปเพื่อลดพัสดुक้าง
5	ความถูกต้องของสินทรัพย์รับเข้า โอนย้าย หรือตัดจำหน่ายในงวด	กระทบยอดกับทะเบียนคุมสินทรัพย์ ป้องกันยอดสินทรัพย์สะสมคลาดเคลื่อน
6	การบันทึกค่าเสื่อมราคาเครื่องมือและพัสดุสินทรัพย์ถาวรตามทะเบียน	ปันส่วนค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ประจำเดือนตามเกณฑ์ที่เหมาะสมทางบัญชี

LIABILITY RECOGNITION RULES

เจ้าหนี้ค่ารักษาตามจ่าย

การตั้งเจ้าหนี้ค่ารักษาตามจ่าย - ประกันสังคม เมื่อได้รับหนังสือเรียกเก็บ

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
เงินกองทุนประกันสังคม (211020199.301)	xxx	
เจ้าหนี้ค่ารักษาพยาบาลตามจ่าย ประกันสังคม (2101020199.301)		xxx

เมื่อจ่ายชำระเจ้าหนี้ค่ารักษาตามจ่าย - ประกันสังคม เมื่อได้รับหนังสือเรียกเก็บ

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
เจ้าหนี้ค่ารักษาพยาบาลตามจ่าย ประกันสังคม (2101020199.301)	xxx	
เงินฝากธนาคารรอการจัดสรร (1101030102.102)		xxx

หลักการสำคัญ: หนี้สินเกิดจากการผูกพันเชิงเศรษฐกิจ
หนี้สินต้องบันทึกรับรู้เมื่อ เกิดภาระผูกพันในอดีตที่ส่งผลให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรในอนาคต (ตรวจสอบของเสร็จสิ้น) ไม่ใช่รอให้มีการจ่ายเงินสดออกจากบัญชีหรือโอนเงินผ่านระบบ GFMIS

 จุดตรวจความถูกต้องบัญชีเจ้าหนี้รายตัว (AP Audit checklist):

- ✓ ตรวจสอบชื่อคู่ค้า / รหัสคู่ค้า / เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอย่างถูกต้องตรงตามสัญญา
- ✓ คุมเลขที่ใบแจ้งหนี้ (Invoice Number) ป้องกันการนำเข้าซ้ำซ้อนในงวดเดียวกัน
- ✓ เทียบจำนวนเงินในบัญชีแยกประเภท GL ให้ตรงกับใบส่งของจริง/ใบตรวจรับพัสดุ
- ✓ จัดทำรายงานวิเคราะห์อายุเจ้าหนี้ค้างนาน (AP Aging) และรายงานกระทบยอดทะเบียณคุมกับ GL ทุกสิ้นงวด

LIABILITY RECOGNITION RULES

เจ้าหนี้ค่ารักษาตามจ่าย

การบันทึกบัญชีรับรู้เจ้าหนี้ค่ารักษาพยาบาลตามจ่าย-แรงงานต่างด้าว

1.กรณีที่รายได้ค่ารักษาแรงงานต่างด้าวรับล่วงหน้า คงเหลือ

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
รายได้ค่ารักษาแรงงานต่างด้าวรับล่วงหน้า (2103010103.502)	xxx	
เจ้าหนี้ค่ารักษา-แรงงานต่างด้าว นอก/ในสังกัด สธ. (2101020199.501/502)		xxx

2.กรณีที่รายได้ค่ารักษาแรงงานต่างด้าวรับล่วงหน้า เป็นศูนย์

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ค่ารักษาตามจ่ายคนต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว (5104030299.501)	xxx	
เจ้าหนี้ค่ารักษา-แรงงานต่างด้าว นอก/ในสังกัด สธ. (2101020199.503/504)		xxx

หลักการสำคัญ: หนี้สินเกิดจากการผูกพันเชิงเศรษฐกิจ
หนี้สินต้องบันทึกรับรู้เมื่อ ได้รับหนังสือเรียกเก็บจากโรงพยาบาลที่ให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วย
แรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงาน

เมื่อจ่ายชำระหนี้ค่ารักษาแรงงานต่างด้าว

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
เจ้าหนี้ค่ารักษา-แรงงานต่างด้าว นอก/ในสังกัด สธ. (2101020199.503/504)	xxx	
เงินฝากธนาคาร-เงินนอกงบประมาณ		xxx

การคำนวณและปันส่วนค่าเสื่อมราคา 10,000 บาทต่อเดือน ด้วยวิธีเส้นตรงตามมาตรฐานฉบับที่

17

การบันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

รายการบัญชี / คำอธิบาย	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
ค่าเสื่อมราคา – ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์	10,000	
ค่าเสื่อมราคาสะสม – ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์		10,000

- ผลกระทบต่อรายงานการเงิน (Financial Impact):
- ค่าเสื่อมราคา (เดบิต): เพิ่ม ค่าใช้จ่าย ของงวด ทำให้งบดำเนินงานสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของการใช้อุปกรณ์
 - ค่าเสื่อมราคาสะสม (เครดิต): สะสมยอดลดยอดพัสดในส่วนงบแสดงฐานะการเงิน ทำให้มูลค่าสุทธิตามบัญชีของสินทรัพย์ ลดลงตามระยะเวลาใช้งาน

หลักการปันส่วนมูลทรัพย์อย่างเป็นระบบ

เป็นการปันส่วนมูลค่าตามบัญชีที่คิดค่าเสื่อมราคาอย่างเป็นระบบตลอดอายุประโยชน์สุทธิ เริ่มคิดเมื่ออุปกรณ์ชิ้นนั้นมีสภาพพร้อมใช้งานตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศ อิงตามมาตรฐานการบัญชีภาค รัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

 ตัวอย่างสูตรการคิดแบบเส้นตรง (Straight-Line Method):

$$\text{ค่าเสื่อมต่อปี} = (\text{ราคาทุน} - \text{มูลค่าคงเหลือ}) \div \text{อายุใช้งาน (ปี)}$$
$$\text{ค่าเสื่อมต่อเดือน} = \text{ค่าเสื่อมต่อปี} \div 12 \text{ เดือน}$$

- ตัวอย่างคำนวณ: เครื่องมือแพทย์ ราคาทุน 1,200,000 บาท
- อายุใช้งาน 10 ปี, ไม่มีมูลค่าคงเหลือทางนโยบาย
 - ค่าเสื่อมต่อปี = $1,200,000 \div 10 = 120,000$ บาท
 - ค่าเสื่อมต่อเดือน = $120,000 \div 12 = 10,000$ บาท

ข้อผิดพลาดบัญชีที่พบบ่อย 5 ประการและจุดกระทบยอดเพื่อยกระดับความถูกต้องของรายงานการเงิน

❗ 1. ชื้อยา/วัสดุเข้าคลังแล้วลงค่าใช้จ่ายทันที

- ผลกระทบ: ทำให้ตัวเลขสินค้าคงเหลือต่ำกว่าความเป็นจริง และค่าใช้จ่ายงวดปัจจุบันสูงเกินเหตุ
- แนวทางแก้/ควบคุม: จัดทำการกระทบยอดคลังสินค้าคงเหลือกับ GL ทุกสิ้นเดือน

❗ 2. รับของพัสดุและตรวจรับแล้ว แต่ไม่ได้ตั้งเจ้าหนี้

- ผลกระทบ: ทำให้ยอดหนี้สินของหน่วยงานต่ำกว่าข้อผูกพันจริง และขาดข้อมูลวิเคราะห์งบประมาณ
- แนวทางแก้/ควบคุม: เทียบใบส่งของจริง/รายงานการตรวจรับของพัสดุดังในในระบบ

❗ 3. รายจ่ายซ่อมแซมที่เพิ่มสมรรถนะ แต่ลงเป็นค่าใช้จ่ายปกติ

- ผลกระทบ: ทำให้งบการเงินมีค่าใช้จ่ายพุ่งเกินจริง ในขณะที่มูลค่าสินทรัพย์และค่าเสื่อมต่ำเกินคาด
- แนวทางแก้/ควบคุม: ตรวจสอบใบเสร็จที่มีมูลค่าสูงหรือรายการปรับปรุงโครงสร้างใหญ่

❗ 4. ไม่ทำการบันทึกค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคจ่ายสิ้นงวด

- ผลกระทบ: ทำให้รายงานสรุปผลการดำเนินงานมีกำไร/ค่าใช้จ่ายที่สะท้อนผลการดำเนินงานต่ำไป
- แนวทางแก้/ควบคุม: อ้างอิงปริมาณการใช้งานจริงหรือประเมินตามประวัติยอดใช้บริการ

❗ 5. ไม่ลงบันทึกค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร หรือทำทะเบียขนาด

- ผลกระทบ: ทำให้ราคาตามบัญชีสินทรัพย์ถาวรสูงค้าง ในขณะที่ค่าเสื่อมรายปีหายไป ไม่สะท้อนเสื่อมสภาพ
- แนวทางแก้/ควบคุม: จัดทำรายงานกระทบยอดทะเบียนครุภัณฑ์รายตัวเข้าหา GL ทุกสิ้นงวด

Workshop: ร่วมปิดบัญชีโรงพยาบาล 1 เดือนเพื่อฝึกจัดทำคู่บัญชีและกระทบยอดเงิน ค้างจ่าย

🎯 **โจทย์กรณีศึกษาเวิร์กชอป (1 เดือน):**

- ✓ **รายการที่ 1 (ยา):** รับมอทยาเข้าคลัง 500,000 บาท — มีรายงานการเบิกจ่ายใช้จริง 320,000 บาท
- ✓ **รายการที่ 2 (วัสดุแพทย์):** ตรวจรับวัสดุการแพทย์ 180,000 บาท — ตรวจพบใบเบิกใช้ประกอบการรักษา 90,000 บาท
- ✓ **รายการที่ 3 (ค่าซ่อมครุภัณฑ์):** ตรวจรับงานซ่อมแซมเครื่องมือการแพทย์มูลค่า 40,000 บาท (งานแล้วเสร็จและตรวจรับครบถ้วนแต่ยังไม่เบิกเงิน)
- ✓ **รายการที่ 4 (ค่าไฟฟ้า):** ค่าใช้บริการไฟฟ้าประจำเดือน ประเมินตามการใช้จริงประมาณ 150,000 บาท (ใบแจ้งหนี้ยังเป็นทางการยังไม่ถึงสิ้นเดือน)
- ✓ **รายการที่ 5 (ค่าเสื่อมราคา):** เครื่องมือแพทย์ราคาทุนตามทะเบียน 1,200,000 บาท — มีอัตราค่าเสื่อมราคางวดปัจจุบันเดือนละ 10,000 บาท

📌 **สิ่งที่ผู้เข้าอบรมต้องดำเนินการจัดทำ:**

- บันทึกคู่บัญชีเดบิต-เครดิต (Journal Entries) ของแต่ละเหตุการณ์
- คำนวณหายอดคงเหลือสุทธิของพัสดุ ยา และวัสดุการแพทย์ ปลายเดือน
- สรุปยอดรวมภาระผูกพัน เจ้าหนี้ และค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ทั้งหมดของสิ้นเดือน
- วิเคราะห์และอธิบายผลกระทบต่อรายงานรายได้และค่าใช้จ่ายของโรงพยาบาล
- กำหนดจุดกระทบยอดทางบัญชีที่เหมาะสมกับระบบควบคุมภายในพัสดุ

เฉลยแนวคิดคู่บัญชี Workshop: ยอดวัสดุคงเหลือปลายเดือนและประมาณการค้างจ่ายทั้งหมด

ยาคงเหลือสิ้นเดือน

180,000 บาท

ซื้อ 500k - เบิกใช้ 320k

วัสดุการแพทย์คงเหลือ

90,000 บาท

ซื้อ 180k - เบิกใช้ 90k

ค่าซ่อมแซมค้างจ่าย

40,000 บาท

รับงานแล้วยังไม่จ่ายเงิน

ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย

150,000 บาท

ประมาณการค่าไฟสิ้นเดือน

คู่บัญชีปรับปรุงและคำอธิบายใน Workshop	ผลกระทบต่อบำไรขาดทุน / ค่าใช้จ่ายสะสม
Dr. ยา 500k Cr. เจ้าหนี้ค่ายา 500k (และเบิกยา: Dr. ยาใช้ไป 320k Cr. ยา 320k)	รับรู้ ยาใช้ไป (ค่าใช้จ่ายงวดนี้) 320,000 บาท
Dr. วัสดุแพทย์ 180k Cr. เจ้าหนี้วัสดุแพทย์ 180k (และเบิกใช้: Dr. วัสดุใช้ไป 90k Cr. วัสดุแพทย์ 90k)	รับรู้ วัสดุใช้ไป (ค่าใช้จ่ายงวดนี้) 90,000 บาท
Dr. ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา 40k Cr. เจ้าหนี้-ค่าซ่อมแซมค้างจ่าย 40k (ตรวจรับแล้วแต่ยังไม่จ่าย)	รับรู้ ค่าซ่อมแซม (ค่าใช้จ่ายงวดนี้) 40,000 บาท
Dr. ค่าไฟฟ้า 150k Cr. ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย 150k (ประมาณการการใช้จริง)	รับรู้ ค่าไฟฟ้าค้างจ่าย (ค่าใช้จ่ายงวดนี้) 150,000 บาท
Dr. ค่าเสื่อมราคา-ครุภัณฑ์ 10k Cr. ค่าเสื่อมราคาสะสม-ครุภัณฑ์ 10k (บันทึกประจำงวด)	รับรู้ ค่าเสื่อมราคา (ค่าใช้จ่ายงวดนี้) 10,000 บาท
สรุปภาพรวม: สินทรัพย์วัสดุปลายเดือนสะสม ยาคงเหลือ = 180,000 วัสดุการแพทย์ = 90,000	รวมค่าใช้จ่ายของเดือนนี้ทั้งสิ้น = 610,000 บาท
สรุปภาพรวมภาระหนี้สิน: ยอดเจ้าหนี้การค้าและประมาณการค้างจ่ายสะสม ณ วันสิ้นงวด	รวมยอดเจ้าหนี้ค้างจ่ายปลายเดือน = 880,000 บาท

สรุปคู่บัญชีมาตรฐาน 8 คู่ที่ต้องจดจำสำหรับการทำงานประจำวันและการปิดบัญชี

ประเภทเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ	เดบิต (Dr.)	เครดิต (Cr.)
1. ซื้อยา / พัดุดคงเหลือในคลัง	ยา / วัสดุการแพทย์คงคลัง (สินทรัพย์)	เจ้าหนี้ค่ายา/วัสดุตามประเภท (หนี้สิน)
2. เบิกพัดุดออกใช้งานจริงในงวด	ยาใช้ไป / วัสดุใช้ไป (ค่าใช้จ่ายงวดปัจจุบัน)	ยา / วัสดุการแพทย์คงคลัง (ลดสินทรัพย์)
3. จัดหาครุภัณฑ์/สินทรัพย์ถาวรใหม่	ครุภัณฑ์ตามประเภท (สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน)	เจ้าหนี้-ครุภัณฑ์ตามประเภท (หนี้สิน)
4. ซ่อมแซมเพื่อบำรุงรักษาปกติ	ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา (ค่าใช้จ่ายงวดนั้น)	เจ้าหนี้หมวดซ่อมแซม/เจ้าหนี้อื่น (หนี้สิน)
5. ปรับปรุงค่าใช้จ่ายค้างจ่ายสิ้นเดือน	ค่าใช้จ่ายตามหมวดประเภท (ค่าใช้จ่าย)	ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายสะสม (หนี้สินหมุนเวียน)
6. บันทึกค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ประจำงวด	ค่าเสื่อมราคา – ครุภัณฑ์ประเภทนั้น (ค่าใช้จ่าย)	ค่าเสื่อมราคาสะสม – ครุภัณฑ์ (ปรับลดสินทรัพย์)
7. โอนชำระเงินให้แก่เจ้าหนี้การค้า	เจ้าหนี้ค่ายา/พัดุดประเภทนั้น (ลดหนี้สิน)	เงินฝากธนาคาร (ลดสินทรัพย์หมุนเวียน)
8. จ่ายชำระยอดสะสมค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายสะสม (ลดหนี้สินค้างค้าง)	เงินฝากธนาคาร (ลดสินทรัพย์หมุนเวียน)

5 แนวปฏิบัติหลักที่ต้องทำและแหล่งอ้างอิงกรมบัญชีกลาง ว 201 เพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง

🎯 5 เรื่องที่ต้องปฏิบัติให้สำเร็จในงวด:

- 1. รับรู้รายการและบันทึกบัญชีให้ตรงตามงวดเวลาที่เกิดเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจจริง (เกณฑ์คงค้าง)
- 2. แยกแยะอย่างเป็นระบบระหว่าง 'วัสดุคงเหลือในคลัง' กับ 'ค่าใช้จ่ายของงวดเมื่อมีการเบิกไปใช้'
- 3. ตั้งเจ้าหน้าที่ที่มีกระบวนการส่งมอบและตรวจรับพัสดุเสร็จสิ้น โดยไม่ต้องรอกระบวนการจ่ายเงิน
- 4. ประเมินการตั้งค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ณ วันสิ้นงวดของรายการบริการและสาธารณูปโภคที่ใช้แล้ว
- 5. จัดให้มีการกระทบยอดพัสดุ เจ้าหนี้ และสินทรัพย์ถาวรให้สอดคล้องกันตรงตามบัญชีแยกประเภท GL

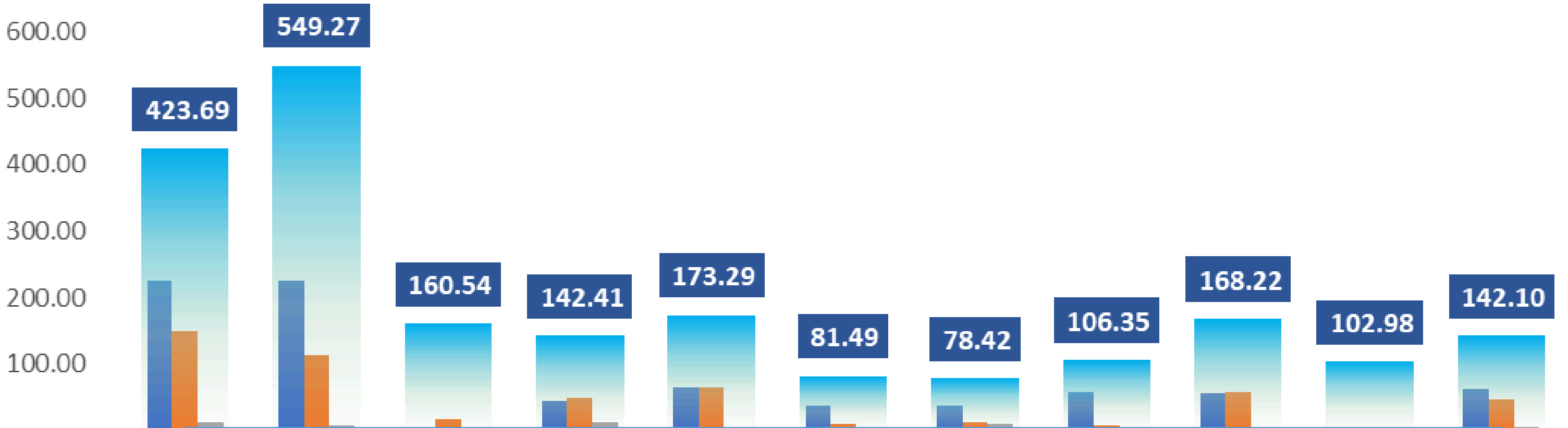
📖 แหล่งข้อมูลและระเบียบอ้างอิงหลัก:

- **กระทรวงการคลัง/กรมบัญชีกลาง:** คู่มือการบัญชีภาครัฐ สำหรับส่วนราชการ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2568) ตามหนังสือเวียน ว 201 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2568
- **มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2564:** มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 2 มีผลบังคับใช้ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐ
- **มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17:** ข้อกำหนดหลักเกณฑ์ เรื่องที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และการคำนวณปันส่วนค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร
- **ผังบัญชีมาตรฐานภาครัฐ:** เกณฑ์รหัสผังบัญชีและการประสานงานข้อมูลในระบบ GFMIS

⚠️ คำแนะนำ: ก่อนนำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัตินี้ไปใช้จริงในองค์กร ให้ทำการตรวจสอบรหัสบัญชี หนังสือเวียน และข้อกำหนดทางกฎหมายฉบับล่าสุดจากกรมบัญชีกลางอย่างสม่ำเสมอ

เจ้าหน้าที่การคลังคงเหลือ โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป เขตสุขภาพที่ 8

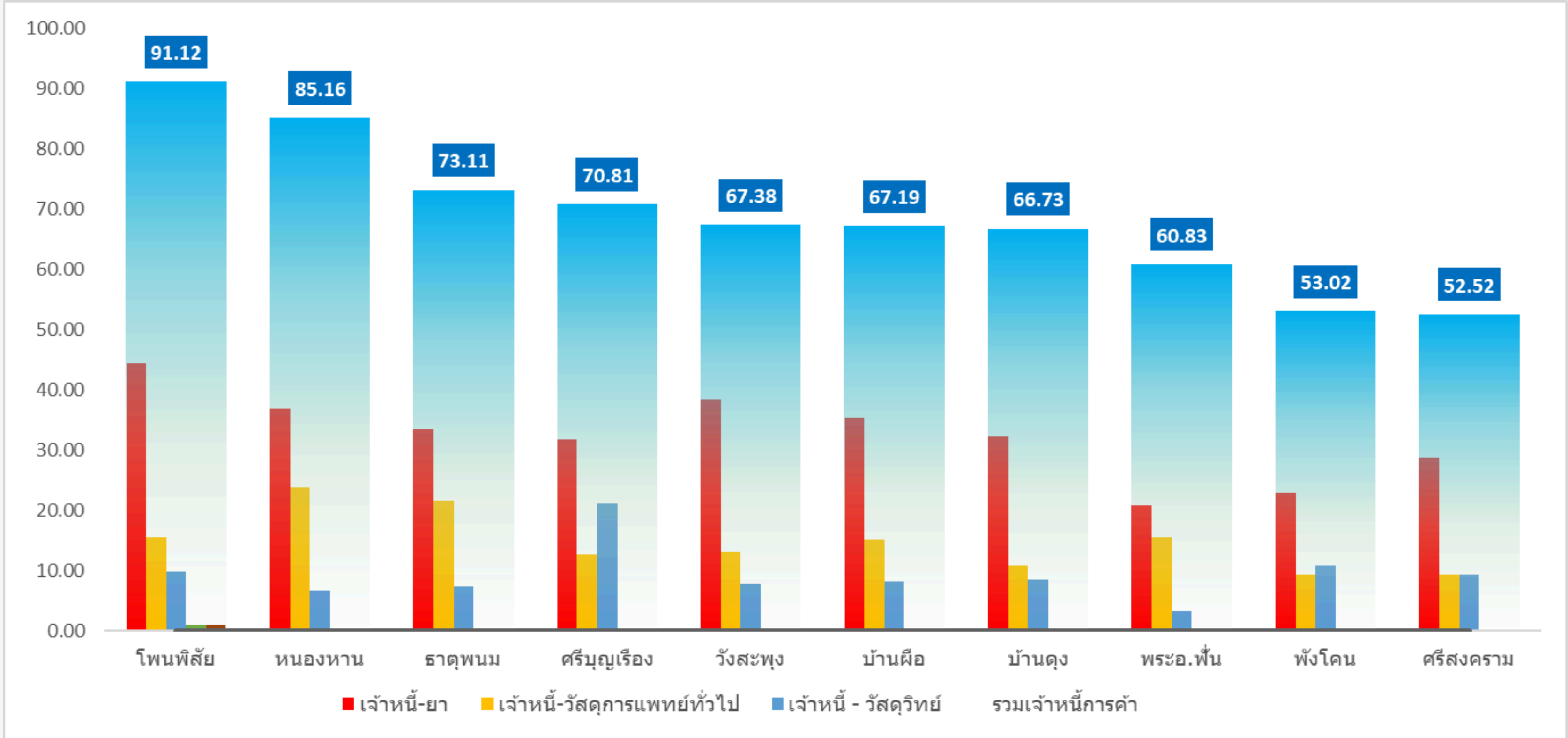
เจ้าหน้าที่การคลัง คงเหลือ โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป

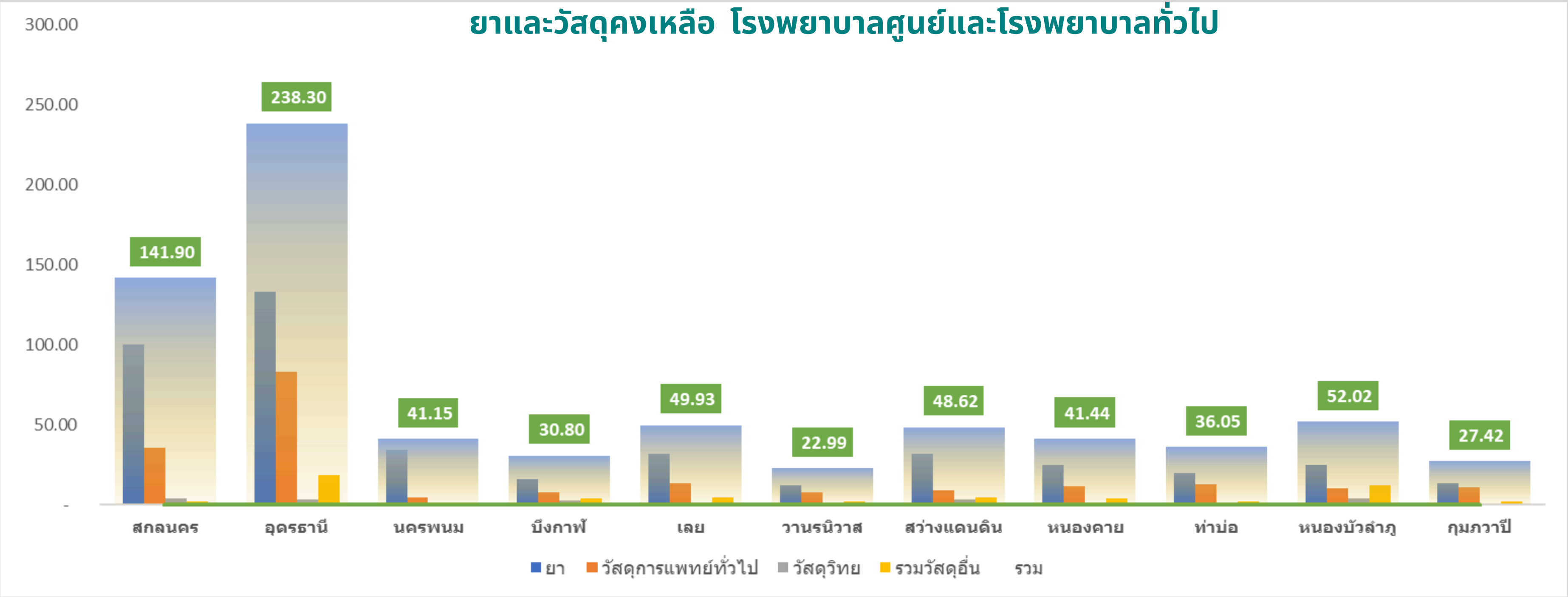
	สกลนคร	อุดรธานี	นครพนม	บึงกาฬ	เลย	วานรนิวาส	สว่างแดนดิน	หนองคาย	ท่าบ่อ	หนองบัวลำภู	กุมภวาปี
เจ้าหน้าที่ยา	225.61	225.59	6.38	45.31	65.66	38.43	36.98	58.53	55.55	4.33	63.40
เจ้าหน้าที่-วัสดุการแพทย์ทั่วไป	150.27	113.41	17.47	49.85	65.54	11.23	11.60	7.07	58.46	4.15	47.81
เจ้าหน้าที่ - วัสดุวิทย์	13.05	6.85	4.63	12.23	1.52	1.32	11.14	0.55	5.59	0.08	4.59
รวมเจ้าหน้าที่การคลัง	423.69	549.27	160.54	142.41	173.29	81.49	78.42	106.35	168.22	102.98	142.10

เจ้าหน้าที่การคลังคงเหลือ โรงพยาบาลชุมชน 10 อันดับแรก

เจ้าหน้าที่การคลัง คงเหลือ โรงพยาบาลชุมชน 10 อันดับแรก

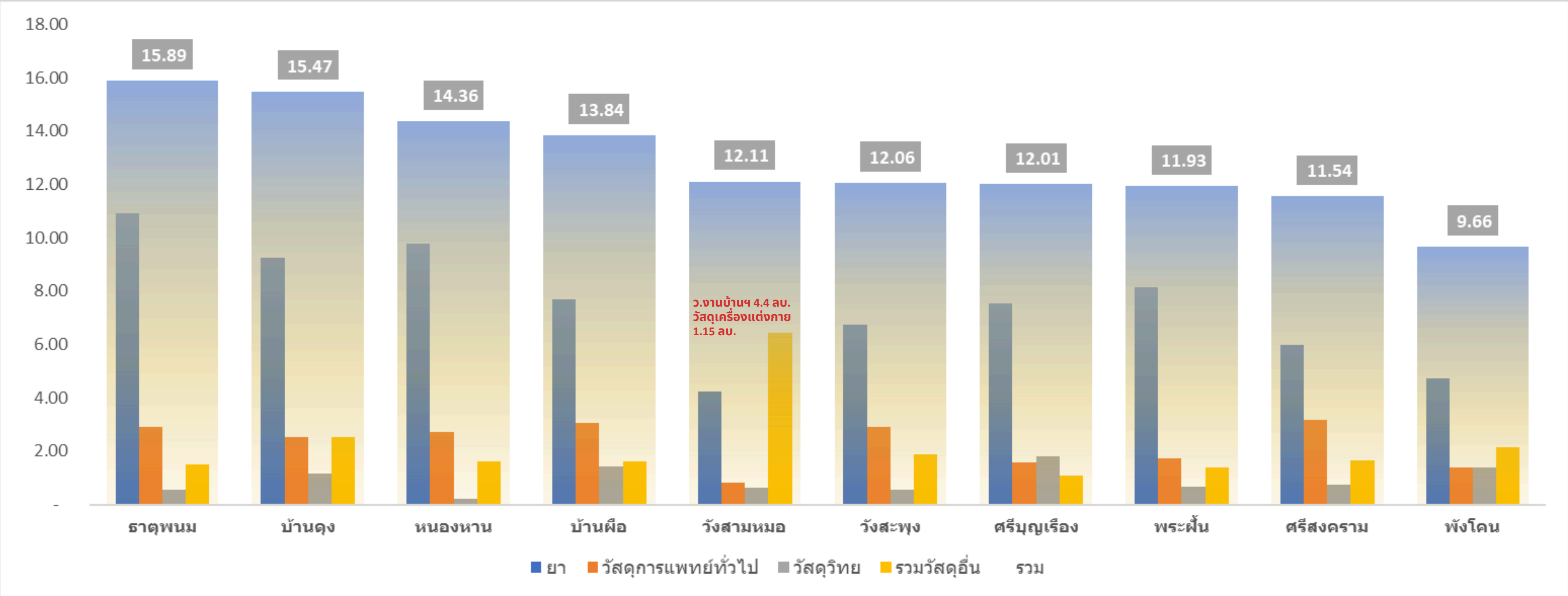

ยาและวัสดุคงเหลือ โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป เขตสุขภาพที่ 8

ยาและวัสดุคงเหลือ โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป เขตสุขภาพที่ 8

ยาและวัสดุคงเหลือ โรงพยาบาลชุมชน 10 อันดับแรก

Q&A

ขอบคุณครับ